

ORDIN

Nr. _____ din _____ 2017

**MINISTERUL MUNCII,
PROTECȚIEI SOCIALE
ȘI FAMILIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY OF LABOR, SOCIAL
PROTECTION AND FAMILY
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

Nr. _____ din _____ 2017

**Cu privire la aprobarea Conceptului meseriilor conexe
pentru instruirea în programe de formare profesională
tehnică secundară**

În temeiul art. 62 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17.07.2014, Ministerul Educației de comun cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei emit prezentul:

ORDIN:

1. Se aprobă:

1) Conceptul meseriilor conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară, conform anexei nr.1;

2) Modelul de prezentare a analizei comparative a meseriilor, conform anexei nr. 2;
Modelul de prezentare a propunerilor pentru meserii conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară, cu durata studiilor de 3 ani, în baza studiilor gimnaziale, conform anexei nr. 3.

2. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, la elaborarea Planurilor de pregătire a cadrelor în instituțiile de învățământ profesional tehnic, va planifica pregătirea specialiștilor în meseriile conexe.

3. Ministerul Educației va asigura implementarea prevederilor prezentului ordin.

Ministrul Educației

**Ministrul Muncii,
Protecției Sociale și Familiei**

Corina FUSU

Stela GRIGORAȘ

CONCEPTUL

meseriilor conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară

I. Argument

Conceptul meseriilor conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară (în continuare Concept) este elaborat în scopul extinderii ariei de competențe ale elevilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic.

Temei pentru elaborarea Conceptului îl constituie art. 62 alin. (2) din Codul educației al Republicii Moldova.

În condițiile dezvoltării proceselor tehnologice și implementării tehnologiilor avansate, piața muncii necesită muncitori de înaltă calificare care ar permite extinderea ariei de responsabilități profesionale, în condiții asociate progresului tehnico-științific, responsabilități care ar conduce la eficientizarea resurselor temporale pentru realizarea produsului, la diminuarea volumului lucrărilor de deservire a utilajului și a locului de muncă etc. Dezvoltarea cumulării atribuțiilor de serviciu în mod firesc conduce la nevoia umană de achiziție a noi meserii apropiate. Astfel, muncitorul modern nu se va limita cu o meserie „îngustă”, ci va tinde spre o educație multilaterală datorită schimbărilor rapide în sectorul real al economiei, care condiționează nevoia umană de dobândire de noi competențe și/sau formare profesională continuă în domenii conexe.

În acest context, realizarea activităților la locul de muncă, deseori, necesită competențe suplimentare la cele formate inițial - apropiate calificării obținute, dar, totodată, speciale. Or, exercitarea îmbinată/combinată a sarcinilor de muncă, asociate două sau mai multe meserii obținute simultan, în mod formal, favorizează soluționarea constructivă a problemei, câștigători fiind și angajatorul care propune locuri de muncă atractive, lipsite de monotonie, și angajatul, calificarea cărui îi permite să aplice o gamă largă de competențe și, totodată, să-și amplifice profesionalismul, în condițiile concurenței de pe piața forței de muncă.

Astfel, pregătirea profesională în meserii conexe reprezintă un nou referențial de formare a muncitorului calificat, complexitatea căreia îl face apt să aducă valoare adăugată la locul de muncă, datorită deținerii competențelor comune pentru două sau mai multe meserii apropiate și, concomitent, a competențelor specifice pentru fiecare dintre acestea.

Avantajul formării profesionale în meserii conexe pentru muncitor constă în extinderea profilului său profesional, favorizarea creșterii mobilității inserției profesionale, creșterea complexității conținutului activității de muncă și nu în ultimul rând creșterea în carieră.

II. Repere teoretice pentru meseriile conexe

Prin *meserii conexe* se înțeleg două sau mai multe meserii, cu grad înalt de apropiere, care se caracterizează prin comunitate tehnologică și organizațională.

Semnele distinctive prin care se pot identifica și stabili meseriile conexe se marchează prin următoarele:

- 1) sunt legate prin același proces tehnologic;
- 2) se referă la același obiect prevăzut pentru realizarea activității de muncă;
- 3) există în mod obligatoriu similitudini ale tehnologiilor utilizate și ale activităților de muncă;
- 4) sunt folosite utilaje și echipamente cu particularități apropiate, inclusiv din punctul de vedere al întreținerii acestora;
- 5) utilajele și echipamentele sunt localizate în zone spațiale comune sau adiacente, ușor accesibile pentru mobilitatea muncitorilor;
- 6) realizarea sarcinilor specifice meseriilor se efectuează în unități temporale diferite, în consecutivitate imediată sau în mod ciclic;
- 7) lipsesc efectele negative asupra calității și productivității muncii.

Odată ce meseriile conexe nu reprezintă orice asociație dintre două sau mai multe profesii, acestea au la bază anumite idei sintetice. Or, principiile care definesc meseriile conexe sunt:

1) *omogenitatea* - meseriile conexe reprezintă același domeniu de formare profesională și sunt strâns legate între ele;

2) *echitatea* - meseriile conexe sunt tratate la fel, ca valoare;

3) *echifinalitatea* – meseriile conexe sunt selectate din mai multe combinații eficiente, valorificându-se avantajul competitiv pe piața forței de muncă;

4) *sinergia* - meseriile conexe, definesc efectul sperat ce se poate obține prin acțiunea simultană a mai multor elemente – cognitive, psihologice, fizice, economice, sociale etc., astfel încât efectul obținut să fie mai mare decât suma efectelor produse de fiecare element în parte;

5) *sporirea de performanță* - meseriile conexe condiționează realizarea sarcinilor complexe.

III. Repere metodologice de identificare și stabilire a meseriilor conexe

Meseriile conexe pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară se identifică în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al meseriilor/profesiilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 425 din 3 iulie 2015 (în continuare Nomenclator), prin corelare cu Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006-14) (în continuare - Clasificatorul Ocupațiilor) a gradului de omogenitate a acestor meserii din punct de vedere al competențelor necesare pentru exercitarea ocupațiilor respective.

Potrivit Clasificatorului Ocupațiilor, structurarea ocupațiilor se efectuează pe nivele de clasificare prin creșterea gradului de omogenitate spre grupele de bază (inferioare) și principiul *unicității* - identificarea unei ocupații într-o singură grupă și o singură dată. Grupa de bază, include ocupația sau grupul de ocupații cu cel mai detaliat nivel de omogenitate, fiind totodată ultimul nivel de clasificare.

Nomenclatorul este structurat conform Clasificării Internaționale Standard a Domeniilor de Educație și Formare Profesională (ISCED-F 2013), Clasificatorului Ocupațiilor în vederea expunerii denumirilor meseriilor și gruparea lor reieșind din descrierea ocupațiilor și complexitatea acestora, conform principiului grupării ocupațiilor după criterii economice și sociale obiective în concordanță cu diviziunea socială a muncii și importanța ocupațiilor în activitatea practică.

Astfel, meseriile sunt selectate și structurate pe domenii de formare profesională (coloana 3 din Nomenclator) din grupurile de bază corespunzătoare ale Grupelor majore 5-8 din Clasificatorul Ocupațiilor:

Grupa majoră 5 - Lucrători în domeniul serviciilor și comerț - oferă diverse servicii personale și

de protecție; prestează lucrări casnice și asigură supravegherea copiilor la domiciliu sau în instituții; pregătesc și servesc gustări și băuturi; oferă servicii în frizerii și saloane cosmetice; realizează mărfuri etc;

Grupa majoră 6 - Lucrători calificați în agricultură, silvicultură, acvacultură, piscicultură și pescuit - efectuează lucrări de pregătire a solului, însămânțări, plantări, recoltare a culturilor de câmp; plantează pomi, arbori și arbuști; recoltează culturi; cresc, îngrijesc, valorifică animale domestice și păsări; cresc și pescuiesc pește etc.

Grupa majoră 7 - Muncitori calificați și asimilați - dovedesc competențe specifice în domenii privind construirea și întreținerea clădirilor, ridicarea structurilor metalice, reglarea mașinilor-unelte sau fabricarea, montarea, întreținerea și repararea utilajelor, echipamentelor ori uneltelor, executarea lucrărilor specifice de imprimare și producere sau procesare a produselor alimentare, textile, din lemn, metal ori a altor articole, inclusiv a obiectelor de artizanat.

Grupa majoră 8 - Operatori la mașini și instalații; asamblori de mașini și echipamente - conduc și supraveghează mașini și instalații industriale și agricole; conduc trenuri și autovehicole, acționează și supraveghează instalații și utilajele mobile; assemblează echipamente, părți componente sau alte produse etc.

Astfel, meseriile conexe se stabilesc din același domeniu de formare profesională (coloana 3 din Nomenclatorul vizat), prin combinarea a două meserii, în funcție de cel mai înalt nivel de omogenitate al acestora, din punct de vedere al activităților care urmează a fi desfășurate în exercitarea ocupației.

De exemplu, la domeniul de formare profesională *Prelucrarea alimentelor*, pot fi combinate ca fiind conexe următoarele meserii: Bombonier – Glazurator, Cofetar – Brutar. Conform Clasificatorului Ocupațiilor, meseriile: Bombonier, Brutar, Cofetar și Glazurator se regăsesc în aceeași Grupă de bază 7512 „Brutari, patiseri și cofetari”, care prepară diferite tipuri de pâine, prăjituri și alte produse din făină, precum și ciocolată și produse din cofetărie, ceea ce demonstrează că aceste meserii au un înalt nivel de omogenitate.

O altă combinație de meserii conexe pot fi meseriile care fac parte din același domeniu de formare profesională prevăzut în Nomenclator, dar care se regăsesc în diferite grupe de bază din diferite Grupe majore (7-8 din Clasificator).

Spre exemplu, la același domeniu de formare profesională *Prelucrarea alimentelor*, o astfel de meserie conexă poate fi compilația meseriilor: Bombonier - Ciocolatier. Meseria Bombonier este inclusă în Grupa de bază 7512 „Brutari, patiseri și cofetari” din Grupa majoră 7, iar meseria Ciocolatier se regăsește în Grupa majoră 8, grupa de bază 8160 „Operatori la mașinile pentru fabricarea produselor alimentare și a altor produse similare”, care acționează și supraveghează mașinile utilizate, inclusiv la coacerea, congelarea, încălzirea, măcinarea, amestecarea și alte procese de preparare a produselor alimentare.

Meseriile conexe vor fi identificate din același domeniu ocupațional. Codul meseriilor conexe din același domeniu de formare profesională se constituie din codurile ambelor meserii, separate prin cratimă:

721002 - 721012 Bombonier - Glazurator

721002 - 721005 Bombonier - Ciocolatier

721004 - 721008 Brutar - Cofetar.

Identificarea meseriilor conexe este realizată în baza standardelor ocupaționale, în cazul în care acestea există, în lipsa acestora, determinarea meseriilor conexe se efectuează de către organele

abilitate, în baza Nomenclatorului sau a Clasificatorului ocupațiilor, reieșind din solicitările pieții muncii.

La determinarea meseriilor conexe, se identifică aspectele comune pentru ambele meserii, precum și caracteristicile specifice fiecărei meserii. Astfel, relația dintre cele două ocupații este exprimată prin compararea a ceea ce trebuie să știe și ce trebuie să facă muncitorul în fiecare dintre cele două meserii. Pentru determinarea meseriilor conexe, se va realiza o analiză comparativă a meseriilor după cum urmează:

- 1) *Competențe profesionale generale comune și distincte;*
- 2) *Competențe profesionale specifice comune și distincte;*
- 3) *Atribuțiilor și sarcinilor de muncă comune și distincte.*

Meseriile conexe, fiind înrudite și având un trunchi comun, necesită pe de o parte, bază unică de cunoștințe generale, relevantă constituentelor meseriei, iar pe de altă parte, cunoștințe specifice pentru acestea, precum și același ansamblu de abilități și competențe.

În acest context, Planul-cadru de învățământ stabilește domeniile și disciplinele/modulele de pregătire generală și resursele de timp alocate acestora, ținându-se cont de aria curriculară specifică domeniului de formare profesională.

Pentru instruirea în meserii conexe (cu durata studiilor 3 ani) planul-cadru cuprinde următoarele componente:

- 1) trunchi comun, ca ofertă curriculară obligatorie, constituită din aceleași discipline/module de pregătire generale, cu aceleași alocări orare, pentru toate specializările din cadrul unui profil;
- 2) componenta diferențiată, ca ofertă curriculară obligatorie stabilită la nivel central în funcție de anul de studii, profil, specializare;
- 3) componenta opțională, curriculum la decizia instituției, care cuprinde orele alocate pentru aprofundarea competențelor profesionale proprii fiecărei meserii/profesii.

IV. Parteneriate în procesul de identificare și stabilire a meseriilor conexe

Identificarea și stabilirea meseriilor conexe este de competența Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Ministerului Educației. Acestea constituie grupuri de lucru, componenta cărora va fi reprezentativă pentru piața muncii și pentru domeniul învățământului profesional tehnic. Comitetele sectoriale pentru formare profesională din domeniul de referință, reprezintă organe consultative în stabilirea meseriilor conexe.

Modelul de prezentare a analizei comparative a meseriilor

Denumirea meseriei 1. (Cod) _____

Denumirea meseriei 2. (Cod) _____

Competențe generale comune și distincte

COMPETENȚE COMUNE	COMPETENȚE DISTINCTE	
Competențe profesionale generale	Denumirea meseriei 1	Denumirea meseriei 2

Competențe specifice comune și distincte

COMPETENȚE COMUNE	COMPETENȚE DISTINCTE	
Competențe profesionale specifice	Denumirea meseriei 1	Denumirea meseriei 2

Sarcini și Atribuții de lucru comune

Sarcini de lucru comune	Atribuții	
	Denumirea meseriei 1	Denumirea meseriei 2

Sarcini și Atribuții de lucru distincte

Sarcini de lucru distincte	Atribuții	
	Denumirea meseriei 1	Denumirea meseriei 2

Notă*

Sarcina este cea mai mică unitate de muncă individuală și reprezintă acțiunea ce trebuie efectuată pentru realizarea unui obiectiv primar asociat acesteia; realizarea unei sarcini fără atribuirea de competențe adecvate nu este posibilă; de asemenea, atribuirea de sarcini presupune fixarea de responsabilități.

Atribuția reprezintă un ansamblu de sarcini de același tip, necesare pentru realizarea unei anumite activități sau unei părți a acesteia, care se execută periodic sau continuu și care implică cunoștințe specializate pentru realizarea unui obiectiv specific.

**Modelul de prezentare a propunerilor pentru meserii conexe pentru pregătirea cadrelor
pentru instruirea în programe de formare profesională tehnică secundară,
cu durata studiilor de 3 ani, în baza studiilor gimnaziale**

Profilul	Domeniul de formare profesională	Codul meseriilor (CORM 006-14)	Denumirea meseriilor conexe
1	2	3	4